

Forfatter: Oehlenschläger, Adam

Titel: Udrag fra Poetiske Skrifter IV

Citation: Oehlenschläger, Adam: "Poetiske Skrifter IV", i Oehlenschläger, Adam: *Poetiske Skrifter IV*, udg. af H. TOPSØE-JENSEN , 1926-1930, s. XLV. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-oehl04val-shoot-idm140153725065408/facsimile.pdf> (tilgået 17. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter IV

ken ethvert tragisk Dolkestik paa en lignende Maade for-
aarsager. Flau Sygelighed, sagde jeg, kan ingen hade meer
end jeg, men lader os vel tage os iagt for at falde til den
modsatte Yderlighed, og ikke med uvenlig Kritik lukke
vort Bryst for den ægte Menneskefølelse.»

Overfor den naive Correggio staar den noble, hu-
mane Giulio Romano og den vældige Mikel Angelo.
Giulio Romano, det fine Skoletalent, er smukt og
hjerteligt tegnet som den urbane og ædle Natur med
det slebne og fornemme Væsen. Beskeden, men med
rolig Følelse af sit eget Værd, har han Evnen til at
forstaa og beundre og Myndighed til at fælde en
Dom. I Forholdet til sin geniale Rejsefælle er han
ærbødig, men alligevel frimodig; han er Diplomat og
dog Følelsesmenneske. Han repræsenterer Oehlen-
schlägers egen Opfattelse, naar han varmt forsvarer
de menneskelige Værdier i Kunsten, hvad der ind-
bragte ham denne ufortjente Skose af Baggesen, at
»han (skjøndt Mester selv i Konsten) taler uophørlig
Dilettantens Sprog.«

Mikel Angelo er tegnet *con amore* og malet med
den brede Pensel. Naar Correggios Kendingsord er
venlig, er Mikel Angelos *dygtig*, en af de vidt-
rækkende og meget sigende Goethe-Gloser, som
ogsaa Oehlenschläger forstod at vurdere. Hans Op-
træden er imponerende. Han er Geniet, som forener
den højeste Indsigt med den rigeste kunstneriske
Evne; hans rastløse Aand omfatter alt. Men han
stiller de strængeste Krav til sig selv; hans Skaben
er præget af haardt, gigantisk Arbejde, en Jættekamp
med vældige Problemer. Han er Ildaanden, mere
Titan end Gud, han mangler Mildhed og Ro. Hans

XLV

strænge Følelse af Saglighed er udtrykt i det stolte Svar paa den forfærdede Antonius Spørgsmaal om, hvem han er: »en som *veed* det!«

Men Digteren har skildret Geniet i Hverdagsklæderne, fri for al ydre Positur; det menneskelige i den store Mand er stærkt fremhævet, uden at han dog har forgrebet sig paa det monumentale og det imponante i Skikkelsen. Mikel Angelo udtrykker sig paa Goethes djærve Vis, som Oehlenschläger beundrede, naar han sammenlignede den med Hofmændenes smidige galante Tunge og Retorens højtravende Talemaader. Og han har Thorvaldsens Kunstner- og Borgerstolthed over for Aristokraterne. Hans Væsen er kantet og uslebent; han er grov og hidsig; hans stolte Selvfølelse bruser let over, men den afbalanceres til Gengæld af hans barske Humør. Det fordømte Uheld med Vognen, der har spoleret hans gode Lune, farver hans Syn paa Mennesker og Forhold i den gode By Correggio; den ulykkelige Maler, der vover at modsige ham, faar hele hans vældige Vredes Uvejr over sig. Men bag den lidenskabelige Strængighed fornemmes den store ærlige Naturs Trang til at øve Ret og bøde paa en begaaet Uret. Og uden at spolere sin Figur har Digteren forstaaet at vise, at Ildaanden dog samtidig er den godmodige Bjørn. I Scenen med Barnet, som Tieck beundrede, smelter den liflige oehlenschlägerske Varme selve Titanens barske Trods.

For Mikel Angelos Skyld vender man Gang paa Gang tilbage til Oehlenschlägers saa skrøbelige og dog saa rige Kunstnerdrama. Han har aldrig senere formaaet at skabe en saa mangfoldig og saa imponerende Skikkelse. Sammen med den uforlignelige

XLVI